

Alkusoitto

GeroMetro 10 vuotta - juhlaseminaari

Pirjo Marjamäki 20.11.2024
Soccan johtaja vuosina 2008 - 2022

GeroMetron tarina

Vuonna 2013 Espoo, Helsinki, Vantaa ja Kauniainen totesivat, että heillä on yhteinen unelma - hyvinvoiva ikäihminen ja hienosti toimivat palvelut ikääntyneille. Toteuttaakseen unelmansa he päättivät yhdistää voimansa ja työskennellä yhdessä. Näin syntyi GeroMetro. Innostajana ja esikuvana toimi Soccan koordinoima varhaiskasvatuksen kehittämissyksikkö VKK-metro.

Mukaan kutsuttiin ikäihmisiä, heidän kanssaan työskenteleviä, oppilaitoksia, järjestöjä ja tutkijoita. Jokaisella oli tärkeä rooli unelman toteuttamisessa.

Ensimmäisellä kehittämisellä kuntien 19 kehittäjäryhmästä kukin otti vastuun pienestä palasta suurta unelmaa. Ryhmälle nimettiin ohjaajat ja yhdyshenkilöt, joilla oli erityinen rooli haaveen toteuttamisessa. Vuonna 2016 mukaan liittyivät Kerava ja Kirkkonummi.

GeroMetron yhteinen tarina syntyi arkityössä, kehittäjäryhmien kokoontumisissa. Se syntyi keskusteluissa ja suunnittelupöydissä, mutta ennen kaikkea tekemällä. Me kaikki yhdessä loimme sen!

lähde: www.socca.fi/gerometro

Aloite Soccalta

- Soccassa oli tehty hyvää ikääntyneiden palveluja koskevaa tutkimusta ja kehittämistä ja suhteet kuntiin oli hyvät, mutta jatkotyölle ei ollut näkymää.
 - Gerontologisen sosiaalityöpioneerit kentällä (Hanna-Liisa Liikanen, Susanna Kaisla ja Liisa Viljaranta 2007)
 - Gerontologisen sosiaalityön menetelmistä (Hanna Liikanen ja Susanna Kaisla 2007)
- Varhaiskasvatuksen tutkimus- ja kehittämisverkostosta eli VKK-metrosta oli hyviä kokemuksia, mukana pks-kunnat ja Helsingin yliopisto.
- Heikki Waris –instituutti puolestaan oli kehittänyt sosiaalityön käytäntötutkimusta pks- kuntien ja Helsingin yliopiston kanssa jo vuodesta 2001 asti
- Socca oli siirtynyt vuoden 2014 alusta Helsingistä Hus-yhtymään. Tämä tarjosi uusia mahdollisuuksia.

GeroMetron keskeiset lähtökohdat

1. Yhteistyö kuntien kanssa oli jo valmiiksi hyvää, sitä arvostettiin ja siitä koettiin olevan hyötyä.
2. Ikääntyneiden palveluja koskevaa tutkimusta ei metropolialueen kaupungeista juuri ollut ja ehkä tätä kautta sitä saataisiin liikkeelle
3. Tavoiteltiin pysyvää yhteistyörakennetta vaihtoehtona lyhytaikaisille hankkeille
4. Tavoiteltiin monialaista kehittämistä ja tutkimusta ja siihen näytti tuovan mahdollisuuden Soccan siirtyminen Hus-yhtymään vuoden 2014 alusta

Verkoston tavoitteeksi asetettiin

- Luoda sosiaali- ja terveydenhuollon yhteinen foorumi vanhuspalvelujen kehittämiseksi
- Löytää toimivia palvelumalleja ikäihmisten hyvinvoinnin edistämiseen
- Hyödyntää muualla tehty kehittämistyö entistä paremmin keskinäisen jakamisen kautta
- Vahvistaa henkilöstön jatkuvan kehittämisen ja työssäoppimisen otetta
- Saada mukaan kehittämiseen ikäihmisten kokemuksia palvelunkäyttäjinä
- Saada uutta käytäntöä hyödyttävää monialaista tutkimustietoa kehittämiskauden teemasta
- Edistää vuoropuhelua käytännön työn, opiskelijoiden ja tutkimuksen välillä

GeroMetron kehittämisteemat 2014-2024

2014-2016 Muistisairaana kotona asumisen tukeminen

2016-2018 Kotona kuntoutumisen mallit

2018-2020 Päivystykselliset mallit, kotona kuntoutumisen mallien juurruttaminen, yksinäisyys ja turvattomuus

2020-2022 Saattohoito ja palliatiivinen hoito, päivystykselliset mallit, sosiaaliset tilanteet, ennakointi

2023-2024 Yhteisöllinen asuminen ja liikkuvat palvelut

Kehittämistä tukevat elementit

Ikääntyneiden palveluiden kehittämisen koordinointi

Alkukartoitus ja loppuarviointi kehittäjäryhmille

Seminaarit ja luennot

Oppilaitos- ja tutkimusyhteistyö, viestintä ja tiedon tuottaminen

Ammattiryhmäkohtainen verkostotyöskentely

Ryhminä tällä hetkellä gerontologinen sosiaalityö ja omaishoidon tuki

Kollegiaalinen kehittämisen tuki

Tapaamiset 2-4 kertaa vuodessa

Seminaarit ja luennot

Seminaareja
Etäluentoja

Teemat tukevat ja täydentävät muuta kehittämistä

Mahdollistavat laajemman osallistumisen

Havaintoja matkan varrelta

- Tehty työ on hyvin dokumentoitu
- Jatkuvuutta on turvannut se, että ensimmäiset Soccaan palkatut henkilöt ovat jatkaneet lähes koko 10-vuoden ajan
- Johtoryhmän ja projektiryhmän jäsenet ovat olleet hyvin sitoutuneita
- Yhteiset opintomatkat Tanskaan ja Ruotsiin muistetaan kohokohtina
- GeroMetro tunnetaan jo laajasti ja sitä arvostetaan

Havaintoja matkan varrelta

- Merkitys kansallisten uudistusten toimeenpanijana
- Hus-ympäristön tuoma lisäarvo
- Tutkiva työote ja opetuksen kehittäminen
- Asiakastyöstä nousevan tutkimuksen tarve

GeroMetro tarjosi kehittämisalustan myös kansallisille uudistuksille ja suosituksille

- Gerometro kuunteli herkällä korvalla kansallisia tuulia
 - Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista tuli voimaan 1.7.2013.
 - Uusi laki asetti etusijalle kotiin annettavat palvelut, mikä heijastui GeroMetron kehittämistyöhön alusta asti
 - Muistiliitto julkaisi kansallisen muistiohjelman 8.5.2012
 - Palliatiivisen hoidon ja saattohoidon kansallinen laatusuositus 2022
- Stm:n kärkihanke ”Kehitetään ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaikenikäisten omaishoitoa” vuosina 2016 – 2018
 - GeroMetro sai kumppaniksi kaksi muutosagenttia. GeroMetroa arvostettiin jo valmiina yhteistyökuviona joka voi edistää valtakunnallisesti asetettuja tavoitteita.

Hus-yhtymä toi toivottua monialaisuutta

- Mukaan johtoryhmään sekä asiantuntijoiksi eri tapahtumiin saatiin geriatriaan ja, kuntoutukseen erikoistuneita lääkäreitä, perusterveydenhuollon yksikön johtaja oli mukana alusta asti
- Kehittämistehtävissä alkoi näkyä yhä vahvemmin myös terveydenhuolto kumppanina
- Kehittämistyön tuloksia vietiin Terveyskylään ja näin oppeja levitettiin laajemmalle
- Mahdollisuuksia monitieteiseen tutkimukseen ja yhteiseen kehittämiseen

Yliopisto ja ammattikorkeakoulut tiiviisti mukana

- Kehittämistä tehtiin alusta asti tutkivalla työotteella
- Sosiaalityön opiskelijat tekivät käytäntötutkimuksia
- Tutkimusrahoituksen hakuun satsattiin eri kumppanien kanssa
- Yliopiston professorit asiantuntijoina tapahtumissa
- Harjoittelijoita sekä yliopistosta että amkeista
- Kehitettiin sosionomien ja geronomien koulutusta

....MUTTA

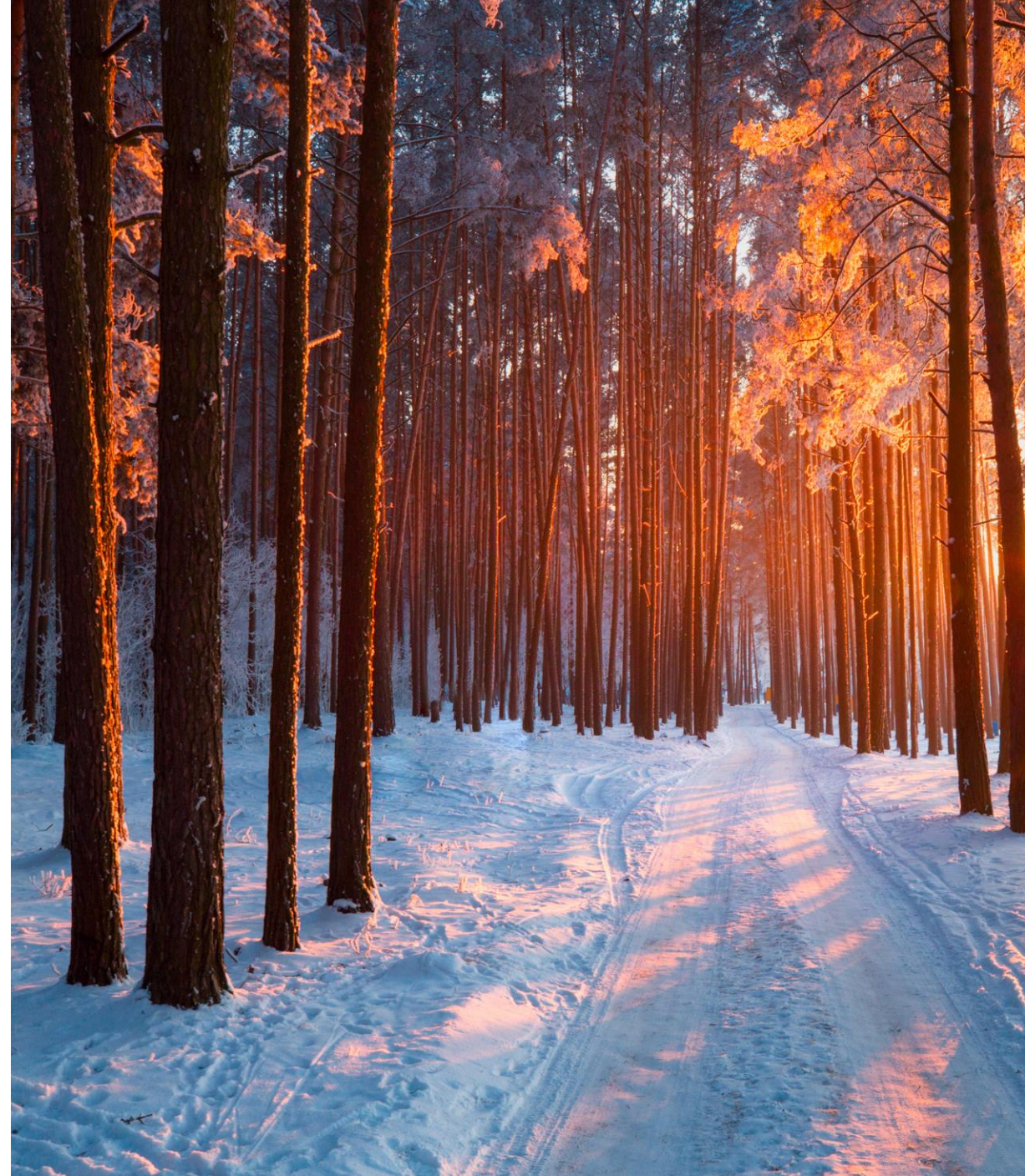
Ikääntyneiden palveluja
koskevalle, asiakastarpeista
nousevalle tutkimustiedolle
suuri tarve

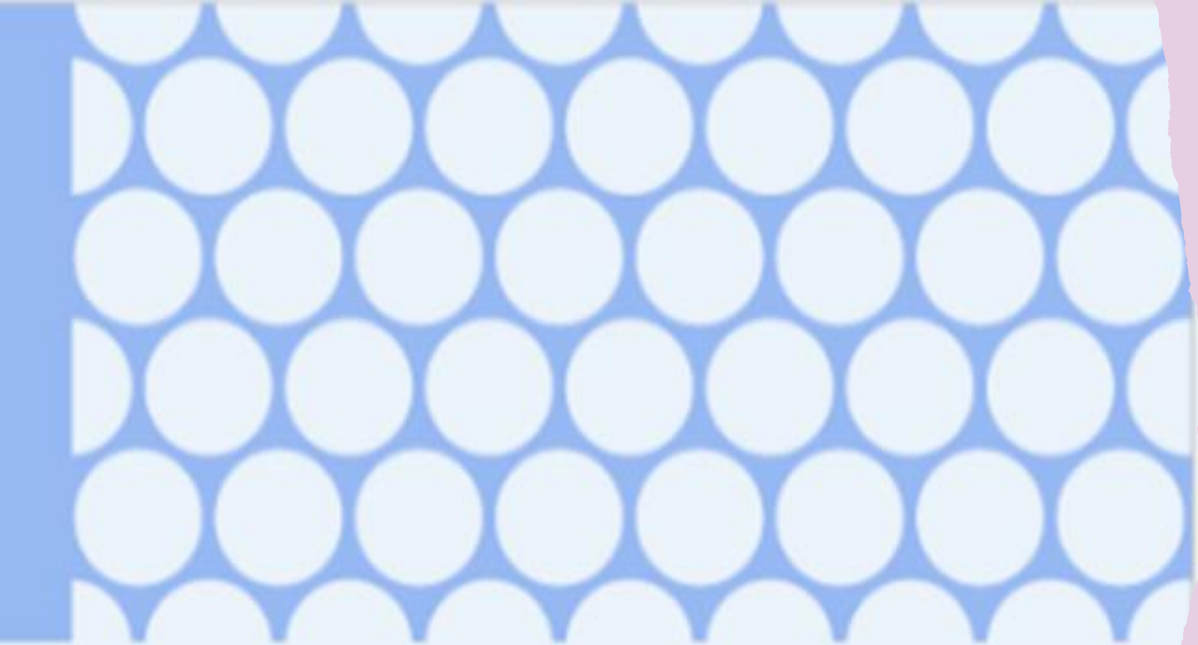
Valtion tutkimusrahoitus sosiaalityön tutkimukseen vuosina 2020-2024

1. IPO-hanke, Ikääntyneiden palveluohjaus hyvinvointialueilla - Asiakasturvallisen ja vaikuttavan palveluohjauksen kehittäminen muuttuvissa paikoissa ja tiloissa. Jyväskylän yliopisto, prof. Heli Valokivi, 422 000 euroa
2. SOHO, Sovittua hoitoa: Omaishoitosopimus omaishoitajan ja työntekijän yhteistyömuotona. Turun yliopisto dosentti, yliopistonlehtori Kirsi Gunther, 240 000 euroa.
3. Gerontologinen sosiaalityö erityisen tuen tarpeisiin vastaamassa. Helsingin yliopisto, dekaani, professori Marjaana Seppänen, 587 000 euroa
4. IKÄPÄ Päihteiden käyttö ja palvelutarpeet vanhuudessa - kohti gerontologisen päihdesosiaalityön mallia. Helsingin yliopisto, professori Elina Vironkangas, 359 000 euroa

Ovatko GeroMetron lähtökohdat edelleen ajankohtaisia?

- Sote-uudistus lisännyt painetta palvelujen kehittämislle
- Palvelurakennetta kehitetään porrasteiseen suuntaan
- Vanhustyön tutkimus edelleen aliedustettuna
- Tutkimuksen ja kehittämisen rakenteet tarpeen, jotta osaaminen kumuloituu ja välittyy,

Sosiaalihuollon
porrasteisuus uusissa
sote-rakenteissa

Nykytila ja ehdotukset

Voisiko GeroMetro
olla esimerkki
sosiaalihuollon
porrasteisuudesta?

Porrasteisuus sosiaalipalveluissa

”Porrasteisuudella tarkoitetaan tässä selvityksessä asiakastarpeita vastaavaa, osaamispohjaista sosiaalihuollon kokonaisrakennetta. Porrastus sosiaalihuollossa ei tarkoita niinkään asiakkaiden liikkumista portaalta toiselle, vaan *pääasiassa* osaamisen ja tiedon liikkumista asiakastarpeiden mukaan.”

Lopuksi

- GeroMetro on hämmästyttävän uskollisesti edennyt sillä tiellä, mikä vuonna 2014 valittiin. Focus on säilynyt, uudet kehittämisteemat ovat olleet luontevaa jatkoa edelliselle, ja toteuttamistavat ovat hioutuneet ja monipuolistuneet.
- Alkuperäiset lähtökohdat ovat edelleen ajankohtaiset, mutta haasteena huomattavasti laajemmat alueet, suurempi väestö ja runsaslukuisempi joukko ikäihmisten kanssa työskenteleviä
- Kunnianhimoinen tavoite onkin organisoida tutkimusta ja kehittämistä yhta-
tasoisesti siten, että niin perusosaaminen, erityisosaaminen kuin erityisen
vaativa osaaminen kehittyy, kumuloituu ja on niiden käytössä, jotka
ikääntyneiden kanssa työtä tekevät. GeroMetrolla on siihen paljon annettavaa
- tarvitaan se unelma.

Onnea GeroMetrolle!
Ylpeänä 10
vaikuttavasta
vuodesta

